

Шелестова А.М.

*кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри інформаційних технологій,
Харківська державна академія культури*

**ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНДІВ АРХІВУ ФІЛІАЛУ
ХАРКІВСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОНСТРУКТОРСЬКОГО БЮРО
«ЕНЕРГОПРОГРЕС» ООО «КОТЛОТУРБОПРОМ»: ОСОБЛИВОСТІ,
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ**

Харківське Центральне Конструкторське Бюро «Енергопрогрес» (далі ХЦКБ) має державну ліцензію на право проведення проектних робіт, технологічного проектування та функцій Генерального розробника у сфері реконструкції, модернізації та технічного переоснащення головного, додаткового обладнання та трубопровідних систем теплових електростанцій. ХЦКБ має можливість виконувати комплексні розробки котельної установки, починаючи від розробки концепції до робочої документації та технології виготовлення елементів котла. Така можливість забезпечена за рахунок наявності повноцінно обладнаних автоматизованих робочих місць, науково-технічної бібліотеки, фонду нормативної документації, що налічує понад 3000 документів, локальної комп'ютерної мережі з електронною інформаційно-пошуковою системою, електронної пошти, доступу до глобальної мережі Інтернет [1].

Техархів ХЦКБ функціонує у відповідності до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях (від 18.06.2015 № 1000/5) [2]. У техархіві зберігається конструкторсько-технологічна документація: креслення, пояснювальні записки, технічні умови, розрахунки [3]. Документація зберігається з 1956 року.

Технічний архів ХЦКБ входить до складу відділу якості, комп'ютерних технологій та стандартизації. Склад фондів архіву ХЦКБ:

1. Архів креслень-оригіналів (архів кальок). Калька вважається оригіналом технічного документу та видається працівникам організації в окремих випадках за наявності спеціального дозволу.

2. Архів креслень заводів-виконавців енергетичного устаткування (котлів, турбін тощо). Ці креслення застосовуються для розробки, модернізації та реконструкції енергетичного устаткування.

3. Архів нормативно-технічної документації, в якому зберігаються нормативні документи, необхідні для розробки конструкторської документації (ГОСТи, ДСТУ, ОСТи, СТП тощо). Окрім цього комплекс нормативно-технічної документації існує і в електронному варіанті, доступний кожному співробітнику з робочого місця.

4. Технічна бібліотека, в котрій зберігається технічна література, довідники, підшивки періодичних видань щодо енергетичної галузі.

Також в установі існує власний електронний архів, створений зусиллями співробітників за період функціонування установи. Виник електронний архів у 1992-1993 рр. як результат комп'ютеризації установи, автоматизації процесів виконання та копіювання креслень та впровадження новітніх інформаційних технологій. Електронний архів містить:

1. Нові виконані проекти ХЦКБ, котрі зберігаються як в паперовому, так і в електронному вигляді, оскільки абсолютно всі креслення виконуються за допомогою комп'ютеру.

2. Раніше виконані проекти ХЦКБ, ті креслення, що були виконані до оснащення робочих місць комп'ютерами (креслення скануються та переводяться у електронний вигляд).

3. Веб-рекламна інформація – інформація, котра збирається з Інтернету. Структурується вона наступним чином:

3.1. Заводи: інформація про співробітництво, реклама, тендерні умови, що публікуються заводами на відповідних Інтернет-ресурсах.

3.2. Котли:

3.2.1. Котли великої потужності.

3.2.2. Котли малої потужності.

3.2.3. Котли-утилізатори.

3.2.4. Водонагрівальні котли.

3.3. Турбіни.

3.4. Ізоляція.

3.5. Обмурування.

3.6. Електродвигуни.

3.7. Арматура.

3.8. Допоміжне обладнання тощо.

4. Креслення котлів, турбін, розроблених заводами до 1991 року, тобто здійснюється оцифрування паперових креслень.

5. Переліки головного а допоміжного обладнання електростанцій України та країн СНД.

Електронний архів розташовано на сервері ХЦКБ та доступний з будь-якого робочого місця, оскільки комп'ютерна мережа установи об'єднана у локальну інформаційну мережу. Окрім цього ХЦКБ має доступ до Інтернету.

Пошук необхідних документів у архіві ХЦКБ можна здійснити за допомогою електронного каталогу, картотеки та покажчиків ДСТУ. В електронному каталозі знаходяться записи про документи, що зберігаються у архіві нормативно-технічної документації. Зручність електронного каталогу обумовлена тим, що він доступний з кожного робочого комп'ютера. Як доповнення до електронного каталогу створено пошукову систему, суть якої полягає у наступному: якщо співробітнику необхідний який-небудь документ з архіву, він вносить відомі йому дані про документ і отримує відповідь на запит (повну назву документу, його бібліографічний опис та місцезнаходження документу). У тому випадку, коли документ вже виданий іншому співробітнику, то інформація про того, хто узяв

документ фіксується у базі даних. Електронний каталог та база даних регулярно переглядаються та оновлюються.

Картотеки застосовуються у архіві оригіналів, архіві креслень для робочого застосування та в архіві креслень заводів-виробників, а також у технічній бібліотеці. У картках реєструються бібліографічні дані, необхідні для пошуку того чи іншого документу. Картотеки також переглядаються та оновлюються. Картотека архіву нормативно-технічної документації представлена як у традиційному, так і у електронному вигляді.

Група стандартизації та нормо контролю ХЦКБ керується показниками стандартів, де наведені дані про чинні державні та галузеві стандарти. Показники щорічно переглядаються, оновлюються, доповнюються та перевидаються. За змінами у показниках стандартів та у самих нормативно-технічних документах слідкує група стандартизації, яка своєчасно вносить зміни та доповнення у екземпляри цих документів у ХЦКБ, замовляє нові розроблені нормативно-технічні документи для ХЦКБ, а також розробляє стандарти підприємства, організаційну документацію для ХЦКБ (положення, статuti, інструкції, правила тощо).

Зважаючи на вищезазначене, слід констатувати, що архівна справа у ХЦКБ знаходиться на належному рівні, розвивається та вдосконалюється, але дослідження діяльності архіву ХЦКБ дозволяє сформулювати деякі практичні рекомендації. По-перше для спрощення роботи співробітників, що займаються розробкою конструкторсько-проектної документації, необхідно розробити таку електронну базу даних, а у майбутньому і електронний архів, де б зберігалися креслення найбільш затребуваних деталей. Наприклад, необхідно розробити креслення складного механізму, що складається з великої кількості малих та великих деталей. Щоб не створювати заново вже розроблені до цього креслення деталей різного розміру, їх необхідно розташувати у базі даних та користуватися ними під час розробки складних вузлів. Структурувати базу даних слід за типами деталей, а межах типів за розмірами та розробити інформаційно-пошуковий апарат до цієї бази. Це дасть змогу зекономити час на розробку креслень, який до речі як правило обмежений певними строками виконання, а також дозволить збільшити ефективність та продуктивність роботи співробітників ХЦКБ.

По-друге, необхідно поступово перевести архів оригіналів та архів заводів-виробників у електронний вигляд через сканування документації, що зберігається у цих архівах. Це необхідно зробити з огляду на те що, креслення зберігаються, як правило у вигляді кальок, часте застосування яких призводить до псування креслення. Перевага електронного зберігання полягає у тому, що документація не зношується у процесі багаторазового її використання для створення копій. Для електронного архіву доречно розробити і електронну картотеку, що полегшить пошук необхідного документу.

Як висновок слід зазначити, що перспективним напрямком вдосконалення архіву ХЦКБ є впровадження системи електронного архіву, яка дозволить працювати із конструкторсько-проектною документацією та забезпечить

виконання функцій пошуку, обліку, зберігання, вводу та виводу конструкторської документації. Така система повинна передбачати можливість розширення та вдосконалення. Сучасні електронні архіви конструкторської документації дозволяють зберігати: графічні документи (схеми; креслення: деталей, складальні елементи, креслення загального вигляду, габаритні, пакувальні тощо.), текстові документи (переліки елементів; пояснювальні записки; таблиці; розрахунки; інструкції; технічні умови; експлуатаційні документи; ремонтні документи; специфікації і т.д.). Перевагами застосування електронного архіву конструкторської документації є: оперативність обробки, пошуку документів; наступність при прийнятті адміністративних, управлінських, технологічних рішень під час розробки нових проектів; впорядковане зберігання; безпека та конфіденційність.

Список використаних джерел:

1. ХЦКБ «Энергопрогресс» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ktp.must-ipra.com/ru/ckb-about>. – Загл. с экрана.
2. Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: затверджено Наказом Міністерства юстиції України № 1000/5 від 18.06.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15>. – Назва з екрану.
3. Єдина система конструкторської документації. Експлуатаційні документи: ДСТУ ГОСТ 2.601:2006. – [Чинний від 2007-07-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 39 с.

Янченко Н.М.

аспірант,

Київський національний університет культури і мистецтв

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИТЮТЮНОВОЇ РЕКЛАМИ В УКРАЇНІ

Ефективну антитютюнову кампанію неможливо уявити без вдалої соціальної реклами. Від її дієвості та неординарності інколи безпосередньо залежить здоров'я населення країни. На жаль, сучасний стан антитютюнової реклами як сегменту соціальної реклами в Україні є доволі низьким. Основними причинами є відсутність комплексних досліджень, недосконалість законодавства, несформованість державної політики щодо системи соціального маркетингу. Для того, щоб розвивати цей вид реклами в Україні необхідно дослідити законодавчу та нормативно-правову базу її регулювання.

Дослідники Григоренко А.А. та Красовський К.С. зазначають, що першим у світі міжнародним правовим договором у сфері здоров'я суспільства є Рамкова конвенція із боротьби проти тютюну. Вже більше ніж 200 країн стали її членами, а для України вона набула чинності в 2006 році [1].